

Извештај

за извршен надзор на законитоста на работата од областа на животната средина на општина Старо Нагоричане за 2021 година

Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-1092/2 од 16.02.2021 година, а врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр. 18-1092/1 од 16.02.2021 година, на ден 19.08.2021 година изврши надзор на законитоста на работата во општина Старо Нагоричане.

Надзорот е извршен врз основа на претходна најава до општината Старо Нагоричане од страна на министерството и тоа за следните области од законите за животна средина:

1. Постапка за одобрување на елаборати за животна средина
2. Постапка за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола
3. Надзор на надлежностите на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје од областа на управување со отпадот.
4. Надзор на надлежностите на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје од областа на заштита на водите.
5. Надзор на надлежностите на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје од областа на заштита од бучава во животната средина

Претставник на општината Старо Нагоричане присутна при вршењето на надзорот беше Мирослав Славковски, Драган Јовановски, Часлав Максимовиќ.

Во однос на првата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје која се однесува на спроведување на постапката за одобрување на елаборати за животната средина комисијата утврди дека: во општина Старо Нагоричане се изјаснија дека се спроведува постапката за одобрување на елаборати за заштита на животната средина истите се одобруваат согласно постапката, за нив се води евиденција во пишана верзија, потребно е да се води електронски регистер согласно пропишаниот регистар, но при надзорот се увиде недостаток дека истото лице кое ги издава елаборатите е во исто време и инспектор за комунални работи и нема друго овластено лице за издавање на елаборати.

По однос на втората точка која се однесува на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата е утврдено дека Општината се има изјаснето дека не располага со обучен кадар за спроведување на постапката за издавање на Б-ИЕД. До општината има стигнато барање за добивање на Б-ИЕД од страна на Г.Д ГРАНИТ А.Д Скопје, но бидејќи општината нема обучен кадар за спроведување на постапката истото е препратено до МЖСПП. Од страна на МЖСПП е спроведена постапката и е издадена Б-ИЕД.

По однос на обврските согласно Законот за животна средина:

- Нема донесено ЛЕАП, последниот им е од 2005 година.
- Општината ја нема исполнето обврската согласно член 154 од ЗЖС, нема донесено надворешен план за вонредни состојби.
- Општината има донесено План за спроведување на инспекциски надзор за 2021 година.
- Нема инспектор за животна средина, Не доставуваат годишни извештаи за инспекциски надзор.

Немаат развиено меѓуопштинска соработка.

Во однос на систематизација на работни места на општината во делот на животната средина, во текот на надзорот беше образложено дека општината има Одделение за урбанизам, комунални дејности, заштита на животната средина и локален економски развој каде што е предвидено едно работно место од областа на животната средина - Помлад соработник за заштита на животната средина, заштита и спасување на кое е вработен еден извршител, и во работни задачи покрај другото му е систематизирано издавање на Б интегрирани еколошки дозволи и одобрување на елаборати и нема нема други вработени лица што работат на материјата на животната средина но во одделението за инспекциски надзор НЕМА систематизирано работно место - овластен инспектор за животна средина туку само за комунални дејности кој не работи на областа на животна средина.

- Нема воспоставено катастер согласно член 42 и не доставува податоци до МЖСПП.

Согласно третата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за управување со отпадот

- Општината нема донесено План за управување со отпад
- Општината нема ниту донесено годишна програма за управување со отпад согласно член 19 од ЗОУ
- Општината нема определено локации за претоварни станици согласно член 37, Општината во областа на отпадот сеуште нема организирано собирање на отпад, ЈКП Козјак има извадено дозвола за собирање на отпад но во моментот сеуште не е отпочнато со организирано собирање. Имаат купено нови 3 камиони, и во моментот прават план за собирање на отпадот. Нема определено места за третман и отстранување на инертен отпад согласно член 54, нема основано своја депонија.

Не се врши инспекциски надзор.

Согласно четвртата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Старо Нагоричане, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за водите:

- Општината нема реализирано инспекциски надзор во областа на водите (согласно член 229)
- Општината нема прибавено дозвола за користење на вода од бунарите за водоснабдување согласно член 26 од ЗВ и нема прибавено дозвола за испуштање во води и испуштање и фрлање материји и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ.
- Во прашалникот е одговорено дека Советот на општина Сара Нагоричане има донесено одлука за утврдување на заштитни зони околу бунарите кои се користат за водоснабдување на населението, но согласно член 96 став 2 од ЗВ потребно е да се

донесе одлука за потребата за определување на заштитни зони за водни тела кои се користат за консумирање од страна на човекот и истата со барање и Елаборат за определување на заштитни зони да се достави до Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 се определат заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот.

Општината нема донесено предлог Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ.

-Општината нема одговорено во прашалникот дали има донесено Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124.

- Општината нема одговорено дали има изработено Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави согласно член 126.

- Општината секоја година до крајот на септември не врши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и не обезбедуваат непречен проток на водата и доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток не се преземат мерки од страна на општината согласно член 133.

-Општината нема определено граници на ерозивното подрачје и подрачјето загрозувано од ерозија, ги нема утврдено мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ како и не презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 137 од ЗВ.Општината не ги исполнила и обврските од член 141 од ЗВ и не ги презела мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Општината нема донесено Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и не доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

Вода за пиење се обезбедува преку бунари.

Согласно петата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Старо Нагоричане, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од областа на заштита од бучава во животната средина :

- Општина Старо Нагоричане не врши никакви мерења на бучава.

-Општината при издавање на одобренија за градба НЕ утврдуваат дали планските документи за објектот што се предмет за одобрение за градба ги исполниле посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита одбучава согласно член 23 од ЗЗБЖС, и дали води Катастар на создавачи на бучава согласно член 35 од ЗЗБЖС

-Општината не врши никакви обврски согласно законот за бучава.

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги увиде следниве недостатоци кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го известат министерството, и даде неколку препораки:

- Согласно утврдените недостатоци во институционалниот капацитет на општината а со оглед на отпочнување на спроведување на обврските согласно законите за отпад, потребно е да се систематизира ново работно место за обврските кои произлегуваат од законите за отпад, на кое ќе се вработи извршител кој би работел на таа материја.

-Да се подготви ЛЕАП,

Да се исполни обврската согласно член 154 од ЗЖС, и да се донесе надворешен план за вонредни состојби.

- Општината да донесе План за спроведување на инспекциски надзор и истиот да отпочне да се спроведува од страна на овластен инспектор за животна средина,

- Додека се вработи овластен инспектор за отпад најдобро е да се склучи договор за меѓуопштинска соработка со блиска општина во делот на инспекциски надзор.

- член 129 е потребно да почне да се применува т.е. овластениот инспектор да врши надзор и контрола во областа управување со отпад, и во обласата на водите.

- Да отпочне со примена на Законот за бучава и обврските кои произлегуваат за општината од тој закон.

Во областа на отпадот комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

- Општината да изготви Програма за управување со отпад и истата да се достави до Министерството за животна средина и просторно планирање.

- Општината да пристапи кон исполнување на обврските кои произлегуваат од Регионалниот план за управување со отпад за Североисточен регион,

- Да се определи место за третман и отстранување на инертен отпад и да се завршат останатите надлежности кои се на локално ниво.

- Потребно е Општината да превземе активности согласно членот 43 став (3), во иднина да им овозможи на граѓаните кои ги опслужува да го селектираат отпадот според видот и нивните карактеристики во соработка со ЈКП Козјак.

- Општината да склучи договори со правни лица регистрирани од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање како колективни постапувачи со посебни текови на отпад (отпад од пакување, отпадни батерии и акумулатори, како и отпадна електрична и електронска опрема).

Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

- Општината преку формираното јавно претпријатие да прибави дозвола за користење на вода од бунарите кои се користат за водоснабдување согласно член 26 од ЗВ, како и да прибави Дозвола за испуштање во води и испуштање и фрлање материи и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВ.

- Општината потребно е согласно член 96 став 2 од ЗВ да донесе Одлука за потребата од определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи вода за консумирање од страна на човекот за кои не е донесена оваа одлука. Одлуките за потребата со барање и Елаборат за определување на заштитни зони потребно е да се достават до Министерство за здравство и Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 од ЗВ се изработи Предлог одлука за заштитни зони која ќе ја донесе Владата на РСМакедонија. По донесување на одлуките за заштитни зони од страна на Владата на РСМакедонија потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

- Потребно е општината да донесе Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ и да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно

член 113 од ЗВ. Исто така да ги исполнува обврските согласно член 116 и да обезбеди ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, пошумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја согласно оваа програма.

- Општината да донесе Оперативен план за заштита и одбрана од поплави согласно член 126 од ЗВ и истиот да се доставува до Министерство за животна средина и просторно планирање и да се спроведува истиот.

- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината да изврши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината. Општината да го определи крајбрежниот заштитен појас за водотеците за кои не е определен истиот во населените места согласно член 131 и да го уреди согласно член 132.

- Советот на општината на територијата под нејзина надлежност потребно е да ги определи границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрошено од ерозија како и да ги утврди мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и да ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 137 од ЗВ.

- Општината потребно е да ги исполни и обврските од член 141 од ЗВ и да ги превземе мерките за уредување на пороите што се наоѓаат на нивното подрачје.

- Потребно е согласно член 143 општината да изработи, доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Општината потребно е да донесе Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и редовно да доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

Согласно Нацрт заклучокот на Владата во 2020 година кој сите општини го имаат добиено, истите беа задолжени да направат односно систематизираат работни места кои ќе бидат организирани за заштита на животната средина, со можност за систематизирање на одделение доколку општината е поголема.

Се препорачува да имате барем двајца вработени кои ќе бидат на работни места само за заштита на животната средина како би можеле да одговорат на надлежностите на општината согласно законите.

- Се препорачува во општината да се овозможи учество на стручни обуки на вработените во општината кои работат во делот на заштитата на животната средина особено во делот на одобрување на елаборати за заштита на животната средина, Б-интегрирани еколошки дозволи, изготвување планови и програми за управување со отпад се со цел зајакнување на капацитетите за спроведување на законските прописи за заштита на животната средина на локално ниво.

-Во рок од 6 месеци Општина Старо Нагоричане треба да го извести Министерството за животна средина и просторно планирање за превземените активности согласно утврдените недостатоци во однос на имплементацијата на надлежностите.

Скопје, 2021 година

Претседател на Комисија
Танја Кироска Филиќ _____

Членови од Комисијата присутни на надзорот:
Сашко Илиќ, _____

Членови на комисијата кои учествуваа во извештајот:
Даниела Ристова, _____
Даниела Наумоска, _____
Ирена Николоска, _____